Írta: Zsille Gábor
2017. március 22. szerda, 09:37 -

Nemzeti ünnepünk közeledtével idén is érkeznek a hírek a lengyelek szervezett budapesti látogatásáról. A Nagy utazás Magyarországra elnevezésű kezdeményezésről van szó, mely immár hagyomány, hiszen ötödik alkalommal rendezik meg. (Egy alkalommal a zord időjárás miatt a már meghirdetett út elmaradt.) Az egybehangolást ezúttal is a Gazeta Polska újság által létrehozott klubhálózat végzi. Az értesülések szerint most is több ezer lengyel fizette be a szokásos részvételi díjat, hogy különvonattal, illetve autóbuszokkal Budapestre látogasson, két napig a magyarokkal közösen ünnepelni a Népek Tavaszát, a történelmi barátságot. Az előző mondat hangsúlya a részvételi díj befizetésére esik, hiszen a magyar balliberális sajtó évről évre azt sikoltozza: ezek bérlengyelek, fizetett tapsolók, Orbán Viktor utaztatja ide őket a magyar adófizetők pénzén. Satöbbi, satöbbi. Nos, természetesen szó sincs ilyesmiről. Ellenkezőleg: a kimerítő kalandra vállalkozó lengyelek (Gdansktól Budapestig ezer kilométer a távolság!) a saját költségükön érkeznek fővárosunkba. Ebben az évben személyenként 25 ezer forint a részvételi díj, amely tartalmazza az utazás, a két éjszakai szállás, a közös étkezések és egy múzeumi belépő árát.

Vasárnap Andrzej Duda köztársasági elnök szóvivője bejelentette: az idei lengyel–magyar barátság napi rendezvénysorozatot Áder János magyar és Duda államfő részvételével tartják. A központi, kétnapos ünnepségek március 24-én kezdődnek a közép-lengyelországi Piotrków Trybunalskiban. A város polgármestere, Jaroslaw Bakowicz arról tájékoztatta a sajtót, hogy az államfői találkozóval tetőző programsorozatot március 18. és 26. között rendezik meg. A két elnök találkozója során egy emléktáblát is felavatnak, amely a városban 1925-ben rendezett nemzetközi légi bemutatón elhunyt Sziklay Jenőnek, az ejtőernyőzés úttörőjének állít emléket. A lengyel–magyar barátság napját idén már tizenegyedik alkalommal ünneplik. 2007-ben a magyar és a lengyel parlament kölcsönösen március 23-át nyilvánította történelmi barátságunk napjává, és ezt felváltva ünneplik lengyel, illetve magyar földön. (Páros években mindig egy lengyel városban.) Az ünnep előzményei 2006. március 24-re nyúlnak vissza, amikor Lech Kaczynski lengyel és Sólyom László magyar államfő Győrben felavatta a magyar–lengyel barátság első köztéri emlékművét, amely két, gyökereivel egymásba kapaszkodó tölgyfát ábrázol. Ez 1848 óta az összetartozásunk jelképe.

Varsóban múlt szombaton azt is bejelentették, hogy a visegrádi országok, a V4-ek következő kormányfői találkozóját március 28-án tartják a lengyel fővárosban. A V4 miniszterelnökei aznap a kelet-közép-európai innovációról szóló konferencia pódiumbeszélgetésén is részt vesznek.

Múlt heti cikkemben részletesen beharangoztam a brüsszeli európai uniós tanács tisztújítását. Múlt csütörtökön lezajlott a szavazás, melynek eredményeként az eddigi elnököt, a lengyel Donald Tuskot újabb két és fél évre megválasztották. A szavazás meglehetősen egyhangú volt: a huszonnyolc tagországból huszonhét Tuskra voksolt, és fölöttébb furcsa módon az egyetlen ellenszavazat Lengyelország részéről érkezett. A meghökkentő és nem túlságosan elegáns tény oka, hogy a jelenlegi lengyel kormányt a Jog és Igazságosság (PiS) párt vezeti, ezzel szemben Tusk 2015-ig a legnagyobb ellenzéki párt, a Civil Platform (PO) elnöke volt. Ennek megfelelően a lengyel vezetés egy hivatalos lengyel ellenjelöltet is állított az elnökválasztásra, aki viszont labdába sem rúgott.

Tusk megválasztása a lengyel uniós küldöttségnél olyan komoly felháborodást keltett, hogy Beata Szydlo kormányfő nem is volt hajlandó aláírni a brüsszeli csúcs záródokumentumának tervezetét. Ezért ezt a szöveget egyhangú támogatás híján csupán elnöki dokumentumnak nevezhetjük. Xavier Bettel luxemburgi miniszterelnök kijelentette: az ilyen magatartás elfogadhatatlan, és a lengyel kormány „nem viselkedik felnőttként”. Az EU más vezető személyiségei is egyértelmű üzenetet küldtek Varsónak, például Christian Kern osztrák kancellár, aki szerint ez a magatartás teljesen értelmetlen.

Orbán Viktor a szavazáson Tusk mellé állt, azzal az indoklással, hogy Tusk az elmúlt években jól látta el elnöki teendőit, a magyar kormány pedig nem óhajt belekeveredni a lengyel belpolitikai csetepatéba. Véleményem szerint ez bölcs döntés volt. A varsói vezetés viszont másképpen gondolja. A PiS köreiben nagyot csalódhattak a magyar kormányban, illetve Orbán Viktorban, miután a magyar kormányfő Donald Tusk újraválasztását támogatta. Múlt csütörtöki varsói sajtóértekezletén Jaroslaw Kaczynski, a lengyel kormánypárt elnöke úgy nyilatkozott: „Csalódást okozott Orbán miniszterelnök úr magatartása, de tudatában vagyunk annak, milyen hatalmas volt a nyomás. Az EU pedig olyan úton halad, amely a széteséshez vezet.” Mi több, a nyilatkozatosdin túl a lengyel vezetés más, bántóbb lépést is tett: Jan Dziedziczak lengyel külügyminiszter-helyettes lemondta március 15-re tervezett budapesti látogatását, „egyéb elfoglaltságokra” hivatkozva. A tervek szerint Dziedziczak két napig tartózkodott volna fővárosunkban, és a nemzeti ünnep alkalmából rendezendő állami programokon is részt vett volna.

A varsói kormány megmakacsolta magát, és kívülről nézve úgy tűnik, hogy nem túlságosan bölcsen viselkedik. Witold Waszczykowski lengyel külügyminiszter kijelentette: a lengyel vezetés hivatalos vizsgálatot kíván indítani annak megállapítására, a brüsszeli körök vajon nyomást gyakoroltak-e a tagországokra az elnökválasztás előtt. A külügyi tárca vezetője azt is közölte: Lengyelország mostantól akadályozni fogja az Európai Unió munkáját, és kemény játékot fog játszani Brüsszelben. Úgy fogalmazott: „Egy dolgot világosan le kell szögezni: az uniós politika a kettős mérce és a megtévesztés politikája lett.” Ugyanakkor azt ígérte, hogy Lengyelország nem fogja bojkottálni az Európai Tanács üléseit, hajlandó lesz részt venni a

találkozókon. Waszczykowski szerint Tusk újraválasztásával az történt, hogy a Németország uralta Brüsszelben figyelmen kívül hagyták Lengyelország létfontosságú érdekeit. Ezért a biztonság kedvéért Varsónak „lényegesen csökkentenie kell az EU iránti bizalmat, és tagadó politikába kell fognia.” Akárhogyan is, nem vet túlságosan kedvező fényt a lengyel kormányra, hogy a saját honfitársa ellen kampányol, szavaz, utána pedig duzzogva reklamál és fenyegetőzik. Nem gondolom, hogy Donald Tusk az Európai Tanács élén olyan rossz elnök lett volna… A PiS többek között azzal vádolja Tuskot, hogy tavaly hatáskörét túllépve bírálta a varsói kormányt a parlament ellenzéki blokádja idején.

(Március 14-én kelt írás)